



**Aanwinsten**  
**docAtlas Turnhout**  
juni – september 2021

## Inhoudsopgave

Inhoudsopgave .....	2
Didactiek en onderwijspraktijk.....	3
Achtergrond basis- en secundair onderwijs.....	3
Achtergrond volwassenenonderwijs.....	4
Taal .....	5
Taal kleuteronderwijs.....	5
Taal lager onderwijs .....	6
Taal volwassenenonderwijs .....	7
Speelleermateriaal .....	8
Kamishibai .....	9
Welbevinden .....	10
Het jonge kind .....	10
Het lagere schoolkind.....	11
12+ .....	14
Wereldburgerschap.....	16
Media.....	16
Diversiteit .....	16
De wereld rond.....	17
Ingevoerde URL's.....	18

# Didactiek en onderwijspraktijk

## Achtergrond basis- en secundair onderwijs



**Talen die de school in komen : Kansen voor een multiverse basisschool** / Peters. - Tiel: LannooCampus, 2021. - 287 p.. - ISBN: 978-94-014-7356-9

Vindplaats Turnhout: ro 1 tale

Dit boek gaat over een positieve kijk op meertaligheid in basisscholen. Wat betekent de aanwezigheid van diverse thuistalen voor een schoolteam? Wat vraagt het van leerlingen om onderwijs te volgen in een taal die ze niet (volledig) beheersen? De auteur pleit ervoor meertalige leerlingen de ruimte te geven hun thuistaal te gebruiken en er zelfs beroep op te doen. Het boek geeft ook advies rond een zinvol taalbeleid op school. De afgedrukte downloads die de auteur bij het boek voorziet, zijn bij het boek ingesloten.



**Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten : praktijkgids voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs** / Trioen; Casteleyn; Geudens, Astrid; Taelman; Smits; Simons; Schraeyen. - Antwerpen: Universiteit Antwerpen, 2021. - 78 p.

Vindplaats Turnhout: ro 5 bouw

URL: <https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/taaltrajecten/>

Ben je op zoek naar een praktisch overzicht van wat de wetenschap over taaltrajecten vertelt? Deze gratis gids vertaalt de best onderbouwde wetenschappelijke inzichten naar de Nederlandstalige onderwijspraktijk in Vlaanderen. Hij illustreert deze aan de hand van concrete voorbeelden en inspirerende praktijken uit binnen- en buitenland. Deze gids is in de eerste plaats ontwikkeld voor alle leerkrachten in Vlaanderen. Of je nu als leerkracht in het kleuter- of lager onderwijs, in het voltijds of in het deeltijds secundair werkt, iedereen heeft vroeg of laat (een) leerling(en) met nood aan taalsteun in de klas.



**Fons : fris onderwijs Nederlands** / [s.n.]. - Brugge: Die Keure, 2015.. - ISBN: 1194476695. - ISBN: 405884184

Vindplaats Turnhout: ro 6 fons

<https://tijdschriftfons.be>

FONS is een tijdschrift voor alle Vlaamse leerkrachten Nederlands basis- en secundair. Het verschijnt twee keer per jaar en is ook digitaal te raadplegen. Het tijdschrift is voor iedereen die op zoek is naar activerende werkvormen en actuele lesteps, maar ook voor wie op de hoogte wil blijven van de laatste trends in het onderzoek naar taal en onderwijs. Aan bod komen o.a.: literatuuronderwijs, differentiatie, evaluatie,...

## Achtergrond volwassenenonderwijs



**Praktijkboek NT2 : handleiding taal en inburgering** / Verboog, Margreet; Gunawan; Gunawan. - Amsterdam: Boom, 2021. - 264 p.. - ISBN: 978-90-244-3287-5  
Vindplaats Turnhout: bl 4 prak

In Nederland treedt in 2022 de nieuwe inburgeringswet in werking. De taaleis gaat naar B1, het doel wordt arbeidsparticipatie. De basis blijft nog steeds het leren van de taal, maar docenten krijgen met zoveel meer te maken: nieuw beleid, 21e- eeuwse vaardigheden, het begeleiden van vrijwilligers, digitale platforms en leermiddelen, buitenschools leren. Dit praktijkboek bereidt de docent voor op het vak van de NT2-docent in brede zin. De drie auteurs benaderen het vak vanuit hun eigen discipline: het beleid, de praktijk en de taalverwerving. In twaalf hoofdstukken komen alle facetten van het vak voorbij: de didactiek van tweedetaalverwerving, alfabetisering en woordenschat verwerven. Aangevuld met hoofdstukken over digitale vaardigheden, taalgericht op het werk, interculturele communicatie en cursisten met beperkingen.

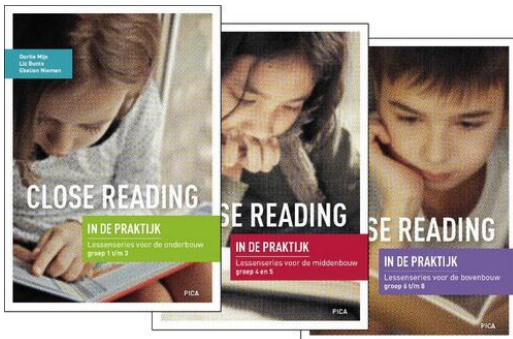
# Taal

## Taal kleuteronderwijs



**Taal stimuleren tijdens routines in de voorschoolse kinderopvang : een toolbox vol met achtergrondinfo, tips en materialen om de ontwikkeling van het Nederlands te bevorderen / Smits; Janssens. - Leuven: Provincie Vlaams-Brabant, 2020. - <VV>  
Vindplaats Turnhout: TAAL 1.1.1 taal**

De Toolbox taalstimulering in de kinderopvang is zo ontworpen dat alle professionals uit de kinderopvang, zoals kindbegeleiders, onthaalouders, pedagogisch medewerkers en leidinggevenden hun taalbeleid concreet vorm kunnen geven. De brochure verduidelijkt hoe men de toolbox kan gebruiken. Daarnaast bestaat de toolbox uit fiches en materialen die ondersteuning bieden in het versterken van de talige basishouding en tips en materialen om de dagelijkse routines in de kinderopvang taalkrachtiger te maken. De toolbox bevat fiches met concrete tips die onmiddellijk toepasbaar zijn in de praktijk, handige scheurblokken met kijkwijzers en opdrachten die het team ondersteunen in hun groeiproces, posters met inspirerende tips die in het opvanginitiatief opgehangen kunnen worden, een stellingenspel dat kan ingezet worden om te brainstormen en te reflecteren.



**Close reading in de praktijk : lessenseries voor de onderbouw / Mijs; Bunte; Nieman. - Huizen: PICA, 2021. - 160 p.. - ISBN: 978-94-93209-01-5  
Vindplaats Turnhout: TAAL 1.5.3 clos**

Met de aanpak Close Reading help je leerlingen om prentenboeken en teksten daadwerkelijk te doorgronden. Close Reading zorgt er niet alleen voor dat leerlingen deze beter begrijpen; door de gevarieerde werkvormen beleven ze er ook veel plezier aan. Hoe geef je Close Reading concreet vorm in jouw groep? Dit boek bevat tien compleet uitgewerkte lessenseries voor groep 1 tot en met 3. Per lessenserie (van drie sessies) staat steeds één prentenboek of tekst centraal. Gekozen is voor mooie, vaak bekende en veelgelezen prentenboeken en teksten (ook gedichten), zowel verhalend als informatief. Close Reading in de praktijk bestaat uit twee delen. Deel 1 geeft kernachtig weer wat Close Reading is, hoe je geschikte prentenboeken en teksten kiest en hoe je jouw lessen opbouwt. In deel 2 volgen de lessenseries, inclusief veel voorbeelden, tips, werkvormen en werkbladen. De werkbladen zijn ook digitaal beschikbaar.

**Close reading in de praktijk : lessenseries voor de bovenbouw / Mijs; Bunte; Nieman. - Huizen: PICA, 2021. - 158 p.. - ISBN: 978-94-93209-03-9  
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.3 clos**

Met de aanpak Close Reading help je leerlingen om boeken en teksten daadwerkelijk te doorgronden. Close Reading zorgt er niet alleen voor dat leerlingen deze beter begrijpen; door

de gevarieerde werkvormen beleven ze er ook veel plezier aan. Hoe geef je Close Reading concreet vorm in jouw groep? Dit boek bevat tien compleet uitgewerkte lessenseries voor groep 6 tot en met 8. Per lessenserie (van drie sessies) staat steeds één tekst centraal. Gekozen is voor mooie, vaak bekende en veelgelezen boeken en teksten (ook gedichten), zowel verhalend als informatief. Close Reading in de praktijk bestaat uit twee delen. Deel 1 geeft kernachtig weer wat Close Reading is, hoe je geschikte teksten kiest en hoe je jouw lessen opbouwt. In deel 2 volgen de lessenseries, inclusief veel voorbeelden, tips, werkvormen en werkbladen. De werkbladen zijn ook digitaal beschikbaar.

**Close reading in de praktijk : lessenseries voor de middenbouw** / Mijs; Bunte; Nieman. - Huizen: PICA, 2021. - 145 p.. - ISBN: 978-94-93209-02-2  
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.3 clos

Met de aanpak Close Reading help je leerlingen om (prenten)boeken en teksten daadwerkelijk te doorgronden. Close Reading zorgt er niet alleen voor dat leerlingen deze beter begrijpen; door de gevarieerde werkvormen beleven ze er ook veel plezier aan. Hoe geef je Close Reading concreet vorm in jouw groep? Dit boek bevat tien compleet uitgewerkte lessenseries voor groep 4 en 5. Per lessenserie (van drie sessies) staat steeds één prentenboek of tekst centraal. Gekozen is voor mooie, vaak bekende en veelgelezen prentenboeken en teksten (ook gedichten), zowel verhalend als informatief. Close Reading in de praktijk bestaat uit twee delen. Deel 1 geeft kernachtig weer wat Close Reading is, hoe je geschikte prentenboeken en teksten kiest en hoe je jouw lessen opbouwt. In deel 2 volgen de lessenseries, inclusief veel voorbeelden, tips, werkvormen en werkbladen. De werkbladen zijn ook digitaal beschikbaar.

## Taal lager onderwijs



**Technisch lezen in een doorlopende lijn : een praktische leidraad voor de basisschool** / Eskes. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2020. - 300 p.. - ISBN: 978-94-92525-91-8

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.2 tech

In dit boek lees je hoe het onderwijs in technisch lezen er in de dagelijkse lessen uit kan zien en hoe binnen de school op professionele wijze kan worden samengewerkt. Hierbij wordt uitgegaan van wat onderzoek ons al jarenlang leert over effectief leesonderwijs. Het bouwt op vanaf de 2de kleuterklas met fonemisch bewustzijn, letterkennis en mondelinge taalvaardigheid, gaat dan verder met aanvankelijk lezen in het eerste leerjaar, voortgezet technisch lezen in het 2de tot 4de leerjaar en ten slotte inzetten op onderhoud en herhaling in het 5de en 6de leerjaar. Het boek richt zich op leerkrachten, directies, studenten lerarenopleiding en iedereen die met kwalitatief leesonderwijs en leesmotivatie bezig is.





**Letterspelmat: Beweeg & Leer** / Studio Formo [Oulu]. - Oss: Kakels, 2015. - 1 doos met 1 spelmat. - ISBN: 871-9182313373  
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.2 lett

Letterspelmat combineert actie en leren in een spel voor kinderen vanaf circa 5 jaar oud. Spelenderwijs leren kinderen letters, klanken en woorden. De rand van de mat bevat afbeeldingen van klankzuivere woordjes die bestaan uit 3 of 4 letters. In het midden staan alle letters van het alfabet, maar ook dubbele letters om nog meer woordjes mee te kunnen maken. Ook kun je woordjes op verschillende manieren maken. De eenvoudigste manier om met deze mat te spelen is een kind een woordje uit de rand aan te laten aanwijzen. Een ander kind moet dan dat woordje maken door met handen en voeten op de juiste letters te gaan staan. Maar.... je kunt het woord natuurlijk ook lopen, in teams spelen door het woord met z'n tweeën op de mat te maken, je kunt dan bijvoorbeeld ook langere woorden verzinnen die niet op de rand staan.

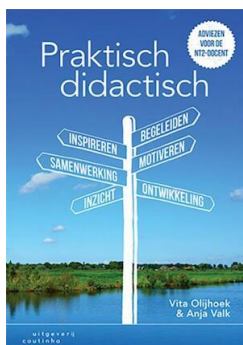


**Fiep en Toos spelen een spel : educatief prentenboek (zingend leren): picto-zinnen, liedjes, taaldenkvrage en klankletterkoppeling** / Bastiaans. - Utrecht: Voicejoy, 2021. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 978-90-829279-8-6

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.7 logo

Het is nacht in Klankenland. Fiep ligt lekker te slapen totdat ze midden in de nacht wakker wordt van een vreemd geluid. De volgende morgen gaat Fiep op onderzoek uit. Gelukkig weet ze nu waar het geluid vandaan kwam en neemt ze actie. Toos komt ook nog langs, maar als ze samen een spelletje spelen gaat dat niet helemaal goed. Je moet namelijk wel netjes om de beurt spelen. In dit boek leren de kinderen de klanken: d, uu en de a. en kunnen de kinderen meelesen en zingen met de pictozinnen. Kan je het spel dat Fiep en Toos spelen ook zelf spelen met speelbord dat achterin het boek staat. Het leren begrijpen van de begrippen, ochtend, middag, avond en nacht lukt beter met de unieke dag- en nachtklok Daarnaast staan er taaldenkvrage in het boek die je op niveau aan het kind kan stellen.

## Taal volwassenenonderwijs

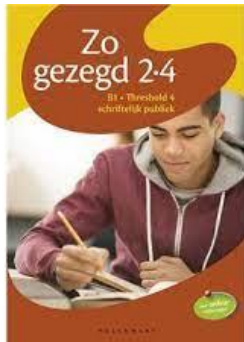


**Praktisch didactisch : adviezen voor de NT2-docent** / Olijhoek; Valk. - Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2018. - 202 p.. - ISBN: 978-90-469-0580-7. - ISBN: 1030754236

Vindplaats Turnhout: TAAL 4.1.1 prak

De uitgave Praktisch didactisch geeft waardevolle adviezen op het snijvlak van theorie en praktijk. De auteurs hebben in dit boek hun vakkennis gecombineerd met hun jarenlange ervaring als NT2-docent en trainer. Wat docenten hun tijdens trainingen voorlegden, vormt een belangrijke inspiratiebron voor de 45 vragen en adviezen die in het boek aan de orde komen. Ze behandelen zowel vragen van didactische aard als zaken die gericht zijn op pedagogisch

handelen. Ook gaan de auteurs in op kwesties die te maken hebben met de intake en het monitoren van cursisten. Tenslotte bespreken ze vraagstukken die specifiek op het vakgebied van de NT2-docent liggen en onderwerpen waarbij de NT2-docent zelf centraal staat. De auteurs geven per vraag beknopt weer wat de achtergrond is en reiken adviezen aan die de docent meteen in de praktijk kan toepassen. Bij elke vraag wordt ook aangegeven onder welke competentie van het Competentieprofiel Docent Nederlands als Tweede Taal van de BVNT2 het advies valt. Op de bijbehorende website staan literatuurverwijzingen.



**Zo gezegd 2.4. Nederlands voor anderstaligen. B1 Threshold 4 schriftelijk publiek [Leerwerkboek]** / Noblesse; Verstraeten; Maes; Peeters. - Kapellen: Pelckmans, 2016. - 220 p.. - (Zo gezegd). - ISBN: 978-90-289-8300-7  
Vindplaats Turnhout: TAAL 4.2.2 zoge

Herwerking van Zo gezegd 2.4, een methode NT 2 voor hooggeschoolde volwassenen, naar aanleiding van de actualisering van de opleidingsprofielen NT2. Met de actualisering van de nieuwe OP wil men beter inspelen op de individuele leerbehoeften van elke cursist. Binnen de 4 domeinen van het Europees Referentiekader (persoonlijk, publiek, professioneel en educatief) kunnen de cursisten verschillende rollen (consument, werkzoekende, vrijetijdsbesteder,...) opnemen. De goede punten van de 'oude' versie blijven behouden: functionele oefeningen met cyclische opbouw, authentiek lees- en luistermateriaal, aandacht voor leerstrategieën, systematisch werken aan verstavaardigheid en verstaanbaarheid, ... Nieuw: extra oefeningen per rol per domein, buitenschoolse opdrachten, brede evaluatie, digitale woordentrainer met 8 hulptalen,... Vanaf richtgraad 1.2 is er een opsplitsing tussen de mondelinge en de schriftelijke vaardigheden.

## Speelleermateriaal



**¡Adivina qué represento!** / [s.n.]. - Valencia: Akros Interdidak, [s.a.]. - 1 doos (1 handleiding, 1 dobbelsteen, 1 zandloper, 40 kaarten). - ISBN: 842-6804205434  
Vindplaats Turnhout: TAAL 5.3 akro

Gebarenspeel om je zonder woorden uit te drukken. Het spel bevordert de lichaamsexpressie, gezichtsexpressie en beweging. De spelers trekken een kaartje uit 4 categorieën (dieren, voorwerpen, beroepen, handelingen) en beelden uit wat op het kaartje staat. Met zandloper om een tijdslimiet in te bouwen.





**missie speurneus** / Reuver, de. - [S.l.]: schoolsupport, [s.a.]. - 4 instructiekaarten, 17 rode kaarten, 17 blauwe kaarten, 17 groene kaarten

Vindplaats Turnhout: TAAL 5.3 speu

Een zoekspel voor kleuters voor binnen en buiten! Het doel is herkennen van voorwerpen (rode opdrachten), letters, cijfers, vormen en kleuren (blauwe opdrachten) of het uitvoeren van combinatie opdrachten (groen).

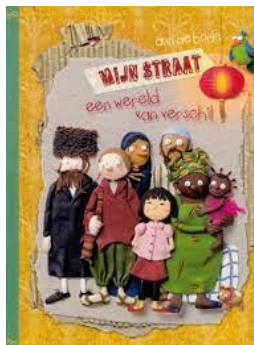


**De vrolijke vier seizoenen : kijk- en zoekboek** / Berner, Rotraut Susanne. - Tielt: Lannoo, 2010. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 1194454599. - ISBN: 978-90-209-9051-5. - ISBN: 344344517

Vindplaats Turnhout: TAAL 5.8 kijk

Bij elk seizoen maakte Rotraut Susanne Berner grote kijk- en zoekboeken waarin ze het leven in en om een stad in beeld brengt. De vier seizoenenboeken zijn nu gebundeld in 1 boek. Er zijn verschillende personages te volgen, elk met hun eigen verhaal. Sommige verhaallijnen lopen in elkaar over, of kruisen elkaar. Het boek biedt, net als de andere boeken uit deze reeks, een ongelooflijk rijke woordenschat aan. Het nodigt uit om bij te vertellen, te schrijven

## Kamishibai



**Mijn familie - Mijn straat een wereld van verschil [kamishibai-verhaal]** / Bode, De. - Wielsbeke: De Eenhoorn, 2012. - 16 vertelplaten. - ISBN: 978-90-5838-859-9

Vindplaats Turnhout: TAAL 6.2 mijn

2 sets prenten voor kamishibai verteltheater. De eerste set draait rond het thema 'familie: een reis door de tijd'. We ontdekken hoe mensen vroeger woonden en gekleed gingen. De tweede set is een kamishibai versie van het boek 'Mijn straat een wereld van verschil' over kleurrijk samenleven.

# Welbevinden

## Het jonge kind



**Ponte en mi lugar** / [s.n.]. - Valencia: Akros Interdidak, [s.a.]. - 1 doos (1 handleiding, 1 driehoekige houder met 10 scènes, 15 personages en 10 emoties). - ISBN: 842-6804208459  
Vindplaats Turnhout: WEL 1.1.2 zetj

Tijdens dit spel bekijk je een situatie vanuit het standpunt en de gevoelens van verschillende personages. Zo werk je aan de ontwikkeling van empathie, respect, emotioneel bewustzijn en communicatieve vaardigheden.



**Actitudes positivas : tolerancia y cooperación** / [s.n.]. - Valencia: Akros Interdidak, [s.a.]. - 1 doos (1 handleiding, 12 borden, 12 rode kruisen). - ISBN: 842-6804208107  
Vindplaats Turnhout: WEL 1.1.4 posi

Met dit spel verkennen kleuters waarden als verdraagzaamheid en samenwerking. Aan de hand van concrete situaties leren ze wat empathisch gedrag is.



**Memory cooperativo : el cole** / [s.n.]. - Valencia: Akros Interdidak, [s.a.]. - 1 doos (1 handleiding, 2 puzzelstukken, 20 kaarten, 1 dobbelsteen, 1 rode fiche met houder). - ISBN: 842-6804208176  
Vindplaats Turnhout: WEL 1.5.3 coöp

Met deze memory leren kleuters en kinderen tot 8 jaar samenwerken zodat alle kinderen in het spel op tijd op school zijn.



**Slim zijn is wel duizend dingen** / Bell; Colpoys. - Mechelen: Baeckens Books, 2019. - 1 v. (<NP>). - ISBN: 978-90-5924-684-3. - ISBN: 424362635  
Vindplaats Turnhout: WEL 1.5.6 slim

Dit prentenboek laat zien dat intelligentie vele facetten heeft. Want slim zijn zit in zoveel dingen; in blij worden van een hommelt die voorbijzoeft. In bellen blazen. In spelend leren. In vriendelijk zijn. In dagdromen en je fantasie gebruiken. En in nog wel duizend andere dingen. Het boek is een lofzang op alle unieke talenten die kinderen maken tot wie ze zijn.

## Het lagere schoolkind



**Breinhelden : een programma voor groep 7/8 doordacht werken aan executieve functies** / Monfils; Herrewijn. - Rotterdam: Bazalt, 2020. - 192 p.. - ISBN: 978-94-6118-288-3  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 brei

Breinhelden is een programma van twintig weken, waarmee je in een klasgroep kan werken aan executieve functies. De executieve functies zijn vertaald naar tien Breinkrachten. Bij iedere kracht vind je speelse activiteiten en tips om de functie te versterken. Het programma neemt leerlingen mee op sleeptouw aan de hand van de personages Effi en Furon, twee breinhelden die de leerlingen leren hoe ze hun Breinkrachten kunnen versterken, zoals de kracht om hun aandacht bij een taak te houden, de kracht om een reactie uit te stellen of de kracht om met veranderingen om te gaan.



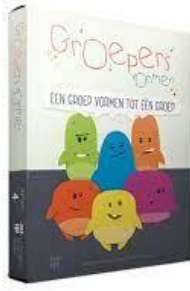
**Spring kikker spring !!! Wat voel jij?** / Kooijman; Swenne; Timp. - Huizen: Pica, 2009. - 4 cirkels emoties, 1 cirkel vraagtekens, 1 cirkel wat doe je eraan, 85 situatiekaartjes, 5 blanco kaartjes  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.2 spri

In dit spel worden de kinderen gestimuleerd te ontdekken welke gevoelens ze kunnen hebben in een bepaalde situatie. Ook leren zij na te denken over het waarom van die gevoelens en te bedenken wat zij zouden kunnen doen om zich beter te voelen. Het spel kan ook een aanleiding zijn om te praten over: rekening houden met de gevoelens van anderen, lichaamstaal, herkenning en erkenning van gevoelens...



**Kinderen en sociale vaardigheden** / Kooijman. - Hilversum: Mewadruk, 2011. - 117 p.. - ISBN: 978-90-812473-1-3. - ISBN: 901751175  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 kind

Dit boek geeft ouders en leerkrachten informatie over sociale vaardigheden en hoe ze kinderen daarbij kunnen stimuleren. Aan de hand van concrete situaties reikt het boek tips aan in een goede omgang met leeftijdsgenoten en leert het hen hoe ze voor zichzelf en voor andere durven opkomen. Tijdens het lezen kunnen de kinderen het sociale vaardigheden kwartetspel "de Coole Kikker" spelen. De hoofdstukken in het boek volgen de thema's van het kwartet. Dit pakket bevat het boek en het kwartetspel.



**Groepers vormen : een groep vormen tot één groep / [s.n.]. -**  
Helmond: OMJS, 2017. - 47 kaarten  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.4 groe

Op het moment dat leerlingen voor het eerst bij elkaar in de klas komen, start het proces van groepsvorming. Dit proces wordt ook wel groepsdynamiek genoemd. Een groep, zoals een klas, vormt zich volgens een bepaald aantal fasen. Deze fasen zijn beschreven door o.a. Tuckman (1965). Als leraar kun je dit proces begeleiden door activiteiten in te zetten die bijdragen aan een positief groepsklimaat. Door aandacht te besteden aan de sociale processen in een groep kun je leerlingen verantwoordelijkheid geven, ook voor elkaar. Deze uitgave biedt 40 activiteiten om een prettig groepsklimaat te creëren en de verbondenheid tussen leerlingen te versterken. Afhankelijk van de fase waarin een groep zich bevindt, of de fase waar je met je groep naartoe wil, kan je de specifieke activiteiten selecteren. De activiteiten zijn zowel geschikt voor het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs.



**Stilzitten als een kikker : mindfulness voor kinderen (5-12 jaar) en hun ouders / Snel. -** Utrecht: Kosmos Uitgevers, 2017. - 140 p.. - ISBN: 978-90-215-6883-6  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.3.4 stil

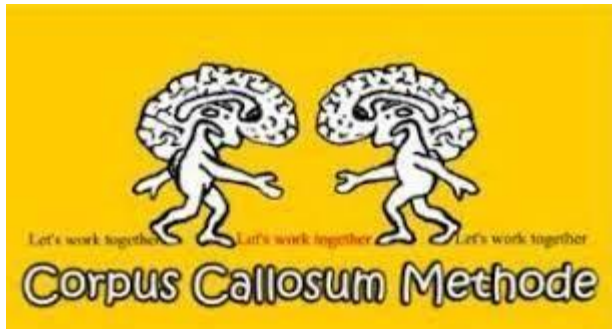
Dit boek is een heruitgave van het boek uit 2011, met een andere vormgeving en downloadbare oefeningen in het Vlaams, ingesproken door Eva de Roovere. Het boek met oefeningen op cd biedt makkelijke ontspanningsoefeningen aan voor kinderen. De verhalen en oefeningen leren om stil te staan in het moment zelf en te ontspannen, piekergedachten te beheersen en met lastige gevoelens om te gaan. Het boek dient als leidraad en verdieping bij de oefeningen op de cd (of downloadbaar). Elk hoofdstuk in het boek bevat ook een aantal praktische 'tips voor thuis'. Het boek is dus in eerste instantie geschreven voor ouders, maar is ook bruikbaar in de klas of bij (leerling)begeleiding.



**Coronials : spelenderwijs samen reflecteren over de gevolgen van de pandemie / MobileSchool [Leuven]. -** Leuven: Mobile School vzw, 2020. - 1 doos (1 spelbord, 56 situatiekaarten, 16 emotiekaarten, 12 coronakaarten, 4 ruilkaarten, spelregels)  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.3.5 coro

De maatregelen die genomen werden tijdens de coronacrisis hadden en hebben een gigantische impact op het emotioneel welzijn van kinderen en jongeren. 'Coronials' is een educatief actiespel dat preventief werkt aan de mentale weerbaarheid van kinderen en jongeren. Aan de hand van een spelbord met meer dan 80 relevante situaties en 88 speelkaarten worden kinderen en jongeren uitgedaagd om samen op speelse wijze te reflecteren en te ventileren over de gevolgen van de pandemie. Het spel kan ook in gezinsverband gespeeld worden. De speelduur is 25 minuten en je speelt het met minimum 2 en maximum 8 personen.



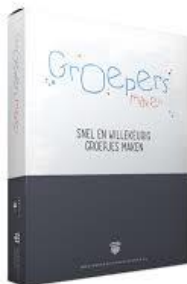


**Corpus Callosum Methode : motorische oefeningen voor een goede samenwerking tussen beide hersenhelften** / Hulsman-Krul. - <SL>: C.M. Hulsman-Krul, 2007. - <VP>. - ISBN: 978-90-812175-1-4  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.4.2 corp

De Corpus Callosum Methode is bestemd voor kinderen die niet goed in hun vel zitten en/of problemen hebben op sociaal, emotioneel, functioneel (bv. visueel of auditief), motorisch of cognitief gebied. Veel leer- en ontwikkelingsproblemen vinden hun oorzaak in, of worden versterkt door onvoldoende samenwerking tussen de linker- en de rechterhersenhelft. Een goede samenwerking van de hersenhelften maakt het makkelijker om prikkels en informatie te verwerken, dit komt het leren, het functioneren en het welbevinden ten goede. De methode biedt specifieke motorische oefeningen die de werking en samenwerking van de lichaamshelften en hersenhelften verbeteren. De Corpus Callosum Methode Deel I bevat een volledig programma van motorische en sensomotorische oefeningen. Dit programma volgt stap voor stap de opbouw van de natuurlijke motorische ontwikkeling met als 'eindpunt' volledige lateraliseringsproces.

**Groepers maken : snel en willekeurig groepjes maken** / [s.n.]. - Helmond: OMJS, 2017. - 38 kaarten

Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.2 groe



Deze kaarten zijn een tool om in te zetten bij coöperatief leren. Werken in groepjes is een organisatievorm die veel wordt gebruikt. Deze samenstellingskaartjes helpen je om snel en efficiënt groepjes te maken. Met de 36 unieke kaartjes kan je snel en efficiënt personen verdelen in groepjes. Deze kaartjes deel je aan het begin van een activiteit of les uit aan de leerlingen of deelnemers. Op verschillende manieren (op vorm, kleur, dier, getal, letter) verdeel je de groep in kleinere groepjes. Op deze manier kun je willekeurig tweetallen of groepjes van drie tot zes personen samenstellen.



**Beter bij de les : training in executieve functies** / Donk, Van der; Tjeenk-Kalff; Hiemstra-Beernink; Vieijra; Geelhoed; Leij, van der; Lindauer. - Houten: LannooCampus, 2015. - werkboek (174 p.), trainershandleiding, trainingsmateriaal. - ISBN: 978-94-014-2552-0  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.5 bete

Beter bij de les is bedoeld voor kinderen vanaf 8 jaar en zet in op het expliciet trainen van executieve functies zoals werkgeheugen, plannen en andere leervaardigheden. Het is een intensieve training van 25 individuele sessies van ca. 50 min, waarvoor je de handleiding, het werkboek en het trainingsmateriaal nodig hebt.



**Wiebelen en friemelen : themakaarten** / Thoonsen; Lamp. - Huizen: Uitgeverij Pica, 2018. - speluitleg, 50 kaarten. - ISBN: 978-94-92525-49-9  
Vindplaats Turnhout: WEL 2.5.7 wieb

Deze kaarten zijn een aanvulling bij het boek en de hulpkaarten van 'Wiebelen en friemelen in de klas'. In de set staan twee thema's centraal: verjaardagen in de klas, en In de kring. De themakaarten voor 'verjaardag in de klas' bevatten allemaal ideeën om een verjaardag te vieren in de klas zoals 'iedereen mag de traktatie bij mij halen' of 'er hangen verjaardagslampjes voor mij aan het bord'. Op de achterkant staat het idee afgebeeld. De ideeën variëren in intensiteit van erg passief naar erg actief. Zo kan het kind zelf kiezen hoe zijn verjaardag gevierd wordt en hoeft dit niet tegen zijn of haar 'prikkelvoorkeur' in te gaan. De overige 25 kaarten bevatten 25 strategieën om een kringmoment in de klas rustiger te laten verlopen. Ook hier wordt op elk kaartje een strategie uitgelegd, en op de andere kant uitgebeeld. Voorbeelden zijn 'gebruik een zandloper voor de spreektijd', 'masseer tussendoor je schouders' of 'friemel met een elastiekje'

12+



**sexting@school** / Hermans. - Leuven: Imec vzw, 2017. - 33 p.. - (Mediawegwijzer; 2021: 1). - ISBN: 1050062884  
Vindplaats Turnhout: WEL 3.2 sext

URL: <https://mediawijs.be/tools/mediawegwijzer-sexting-school>

Deze Mediawegwijzer geeft inzicht in sexting en tips om dit bespreekbaar te maken in de klas. Hoewel experimenteren met relaties en seksueel gedrag via digitale media bij de normale seksuele ontwikkeling hoort, kan je als leerkracht helpen om aan te tonen wat kan en wat niet kan. Dit magazine biedt daarbij ondersteuning.



**Digitaal in balans** / Linc Inc [Brussel]. - Brussel: Mediawijs, 2020. - 29 p.. - (Mediawegwijzer; 2020: 4)  
Vindplaats Turnhout: WEL 3.3.5 digi

URL:

<https://mediawijs.be/tools/mediawegwijzer-digitaal-balans>

De Mediawegwijzer Digitaal in balans geeft handvaten om even stil te staan bij de mogelijke invloed van digitale media op je leven. Een goede digitale balans is belangrijk! De Mediawegwijzer maakt duidelijk wat die digitale balans nu juist is en hoe het komt dat we zo



afhankelijk van ons scherm zijn. Hij bevat ook handige tips en tricks, waarmee je met je leerlingen aan de slag kan.



**Gesprekskaarten executieve functies / [s.n.]. -**  
 Schiedam: Leren Leren Schiedam, 2018. - 1 doos (121  
 kaarten + 3 instructiekaarten). - ISBN: 978-90-828141-0-1  
 Vindplaats Turnhout: WEL 3.5.7 gesp

Deze gesprekskaarten zoomen in op 11 executieve functies: Emotieregulatie, Reactie-inhibitie, Volgehouden aandacht, Taakinitiatie, Doelgericht doorzettingsvermogen, Flexibiliteit, Plannen,

Tijdmanagement, Werkgeheugen, Organiseren, en Metacognitie. Per executieve functie zijn er 10 kaarten met een stelling/doorvraag en één die de executieve functie verder toelicht. Drie instructiekaarten geven aan hoe je de kaarten kan inzetten in kleine groepen of individueel. Zo kan je als (zorg)leerkracht, ouder of begeleider/coach op een gestructureerde manier in gesprek gaan met leerlingen om hulpvragen nader te bepalen en samen op zoek te gaan naar oplossingsstrategieën. Op de instructiekaarten vind je ook een inlogcode terug die toegang biedt tot extra online materiaal.

## Wereldburgerschap

### Media



**Kritikat : drogredenen ontmaskeren en filosoferen over nepnieuws /** Cornelissen; Schrijver, De; Hermans; Baetens. - <SL>: Mediawijs, 2021. - 38 p.

Vindplaats Turnhout: WBE 4.2 krit

Het project Kritikat leert kinderen kritisch denken over media en nieuwsberichten. Samen met een sprookjesschrijfster werden 4 filosofische luisterverhalen met filosofische vragen en denkoefeningen ontwikkeld voor kinderen van 10 tot 12 jaar. Een filosofische detectivekat helpt de kinderen op een speelse manier om feit en fictie van elkaar te leren onderscheiden, de meest voorkomende drogredeneringen te leren herkennen en nieuwsberichten die met de feiten een loopje nemen, te leren ontmaskeren. De filosofische verhalen bieden voorbeelden van denkfouten die kinderen alert maken voor manipulatie en vormen de voorbereiding om in een tweede fase met dezelfde kritische bril mediaboodschappen te onderzoeken. Je kan de gids inclusief stickervel bestellen of downloaden. Je kan de verhalen ook online beluisteren.

### Diversiteit



**Witte suprematie en ik : hoe je privilege (h)erkent, racisme bestrijdt en de wereld verandert /** Saad. - Amsterdam:

Uitgeverij Atlas Contact, 2021. - 256 p.. - ISBN: 978-90-450-4325-8

Vindplaats Turnhout: WBE 5.3.6 witt

Layla Saad biedt inzicht in centrale begrippen in het antiracisme als witte fragiliteit, wit privilege en tokenisme. Reflectieopdrachten geven (witte) lezers handvatten om een goede bondgenoot te worden. Hoe kun je concreet en constructief bijdragen aan antiracisme? Saad geeft (witte) lezers daartoe handvatten in 'Witte suprematie & ik'. Helder en toegankelijk legt ze uit wat centrale begrippen in het antiracisme precies betekenen, zoals wit privilege, witte fragiliteit en witte apathie, en waarom bijvoorbeeld 'kleurenblindheid', culturele toe-eigening en tokenisme problematisch zijn. Dagelijkse reflectieopdrachten dwingen je ertoe je privilege onder ogen te zien. Zo werpt 'Witte suprematie & ik' verhelderend licht op verholde vooroordelen en blinde vlekken. Dat is confronterend, maar het is een noodzakelijke stap voor witte mensen die niet langer Mensen van Kleur willen schaden en willen bijdragen aan een rechtvaardige samenleving.

## De wereld rond



In de serie België lees je over de bijzondere cultuur, natuur en geschiedenis van je eigen land. Dit deel gaat over de provincie Antwerpen.

**Brussels Hoofdstedelijk Gewest** / Mertens. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 6). - ISBN: 978-94-6341-733-4

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

**Provincie Antwerpen** / Elpers. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 3). - ISBN: 978-94-6341-725-9

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

**Provincie Limburg** / Janssen. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 4). - ISBN: 978-94-6341-726-6

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

**Provincie Oost-Vlaanderen** / Moor, De. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 2). - ISBN: 978-94-6341-724-2

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

**Provincie Vlaams-Brabant** / Denoo. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 5). - ISBN: 978-94-6341-727-3

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

**Provincie West-Vlaanderen** / Bergh. - Etten-Leur: Schoolsupport, 2020. - 24 p.. - (België; 1). - ISBN: 978-94-6341-723-5

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.5 BEL belg

## Ingevoerde URL's



**Handboek digitale geletterdheid 2021/2022** / Pijpers; Arends; Demaret; Dondorp; Grand, Ie; Leget; Mols; Schouwenburg. - Zoetermeer: Kennisnet, 2021. - 102 p. Vindplaats Turnhout: URL: <https://www.kennisnet.nl/app/uploads/kennisnet-handboek-digitale-geletterdheid-2021-2022.pdf>

In het handboek lees je onder andere hoe je een visie ontwikkelt op digitale geletterdheid en hoe je die visie in praktijk brengt. Ook vind je in het handboek praktische materialen die je kunt gebruiken in je onderwijs. Nog meer dan in de vorige versie van het handboek wordt getoond hoe je digitale geletterdheid in bestaande vakken kunt integreren.



**Isdatechtzo.nl** / Netwerk Mediawijsheid [Hilversum]. - Hilversum: Netwerk Mediawijsheid, [s.a.]. - URL: <https://www.isdatechtzo.nl>

Vindplaats Turnhout: URL

Isdatechtzo.nl is een toegankelijke en laagdrempelige website over nepnieuws of 'fake news'. Je leert meer over nepnieuws en je vindt er tips om te checken of berichten betrouwbaar zijn.



**Grensoverschrijdend gedrag aanpakken : wat werkt bij het activeren van omstanders?** / Kovács; Noor. - Utrecht: Movisie, 2021. - 54 p. Vindplaats URL: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2021-06/Grensoverschrijdend-gedrag-aanpakken-rapport.pdf>

Hoe rust je omstanders toe om te kunnen ingrijpen bij situaties van discriminatie en seksueel geweld? Die vraag stond centraal in dit rapport van Movisie. Inzetten op de houding van deelnemers ten opzichte van de situatie en hun houding ten opzichte van de slachtoffergroep, zijn belangrijke elementen bij ingrijpen. Naast de publicatie is er een handig stappenplan dat helpt bij het ontwikkelen van een praktische interventie voor omstanders.

**Opgroeien zonder vooroordelen : wat werkt in het verminderen van vooroordelen en discriminatie onder kinderen op de basisschool?** / Felten; Broekroelofs; Kamp, van de. - Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving, 2020. - 69 p. Vindplaats Antwerpen: ro 3 opgr



URL: [https://www.kis.nl/sites/default/files/opgroeien\\_zonder\\_vooroordelen-def\\_0.pdf](https://www.kis.nl/sites/default/files/opgroeien_zonder_vooroordelen-def_0.pdf)

Onderzoekers van KIS bestudeerden de wetenschappelijke literatuur en zetten op een rij wat volgens de wetenschap werkt om vooroordelen, stereotypering en discriminatie aan te pakken in de basisschool. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen door basisscholen gebruikt worden om na te gaan welke typen interventies zij het best in kunnen zetten en wanneer. Idealiter worden de uitkomsten van dit onderzoek gebruikt om nog een stap verder te gaan: ze te laten dienen als een onderlegger voor het ontwikkelen van een leerlijn, een plan voor wat in welke klas van de basisschool aan de orde zou moeten komen om effectief vooroordelen en discriminatie onder kinderen te verminderen en te voorkomen. In hoofdstuk 1 van dit rapport wordt beschreven op welke leeftijd vooroordelen ontstaan en hoe de ontwikkeling hiervan verloopt. Hoofdstuk 2 beschrijft de typen interventies die kunnen werken en waarom. In hoofdstuk 3 wordt dieper ingegaan op of en hoe deze verschillende aanpakken uitwerken voor kinderen die wat betreft afkomst behoren tot de meerderheid (kinderen zonder migratie- of vluchtelingenafkomst) en kinderen die wat betreft afkomst in de minderheid zijn (kinderen met migratie- of vluchtelingenafkomst). Hoofdstuk 4 beschrijft de gevolgen van vooroordelen, stereotypen en discriminatie voor slachtoffers.

**Documentatiecentrum Atlas Antwerpen**

Carnotstraat 110  
2060 Antwerpen  
03 203 57 50

[docatlas@provincieantwerpen.be](mailto:docatlas@provincieantwerpen.be)

**Documentatiecentrum Atlas Turnhout**

Warandestraat 42  
2300 Turnhout  
014 72 40 20

[docatlasturnhout@provincieantwerpen.be](mailto:docatlasturnhout@provincieantwerpen.be)